

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **Mgr. I. H.**, zastoupena JUDr. Ludvíkem Ševčíkem ml., advokátem se sídlem Kobližná 19, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2011, čj. KUJI 65110/2011, sp. zn. OOSČ 208/2011 OOSC/21/ZK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 8. 2012, čj. 57 A 106/2011 – 49,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Žalobkyně byla rozhodnutím Městského úřadu Třebíč ze dne 29. 11. 2010, čj. OSČ-Př-452/2010-JI-4, uznána vinnou z přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1 a písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Přestupku se dopustila tím, že dne 28. 9. 2010 řídila osobní motorové vozidlo, aniž byla držitelkou řidičského oprávnění (to pozbyla dne 20. 7. 2010 v souvislosti s dosažením 12 bodů), a nezastavila před železničním přejezdem na příkaz

dopravní značky „stůj, dej přednost v jízdě“. Žalobkyni byla uložena sankce spočívající v pokutě 25.000 Kč a zákazu řízení motorových vozidel po dobu 12 měsíců. Odvolání žalobkyně bylo zamítnuto rozhodnutím žalovaného blíže označeným v záhlaví.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně u krajského soudu. Soud však žalobu zamítl rozsudkem ze dne 4. 1. 2012, čj. 57 A 106/2011 – 29. Rozsudek byl zrušen rozsudkem NSS ze dne 28. 3. 2012, čj. 1 As 27/2012 – 40, a to pro dílčí nepřezkoumatelnost. Krajský soud proto ve věci vydal dne 15. 8. 2012 nový rozsudek, citovaný v záhlaví shora, kterým žalobu opětovně zamítl. Nově se vyjádřil k otázce zavinění.

II.
Argumenty obsažené v kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Namítá, že krajský soud nesprávně posoudil subjektivní stránku přestupku. Oznámení o dosažení 12 bodů bylo stěžovatelce doručeno fikcí. Neměla žádné tušení, že jí bylo odebráno řidičské oprávnění, neboť toto oznámení fakticky nečetla. Nemohla ani tušit, že dosáhla 12 bodů v bodovém hodnocení, neboť nikdy nespáchala množství přestupků v tomto bodovém úhrnu. Stěžovatelka z toho dovozuje, že pokud se fakticky nedozvěděla o odejmutí řidičského oprávnění z důvodu dosažení 12 bodů, nemohla být naplněna subjektivní stránka přestupku spočívajícího v řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, a to ani ve formě nevědomé nedbalosti. S touto námitkou se i přes závazný příkaz Nejvyššího správního soudu vypořádal krajský soud zcela nedostatečně a nepřesvědčivě. Ostatně rozhodnutí o oznámení 12 bodů bylo stěžovatelce doručováno opakovaně, což naznačuje, že správní orgán nespojil s prvým rozhodnutím žádné účinky.

[4] Stěžovatelka dále kritizuje, že se krajský soud v novém rozsudku zabýval takřka výlučně otázkou, kterou opomněl předtím vypořádat, nikoliv námitkami celé žaloby. Proto opětovně rozvíjí svou argumentaci ohledně účinků pozdějšího rozhodnutí, vydaného v přezkumném řízení dne 20. 12. 2010, kterým bylo jedno z předchozích rozhodnutí o přestupku zrušeno.

[5] Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu, rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc vrátil k dalšímu řízení. S kasační stížností současně spojila návrh na její odkladný účinek.

[6] Žalovaný ve svém stručném vyjádření ze dne 8. 10. 2012 dovozoval, že kasační stížnost je jako druhá v této věci nepřípustná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Pokud by snad soud nepřípustnost neshledal, odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí a na svá předešlá vyjádření v této věci, stejně jako na rozsudek čj. 1 As 27/2012 – 40, vydaný v této věci. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Kasační stížnost není přípustná v té části, v níž opětovně napadá výklad účinků rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení, kterým bylo 20. 12. 2010 zrušeno jedno z rozhodnutí o přestupku, na jehož podkladě byly stěžovatelce zapsány body do registru řidičů. Touto otázkou se Nejvyšší správní soud velmi detailně zabýval ve svém předchozím rozsudku čj. 1 As 27/2012 - 40 v části III.B. Tímto posouzením je sám vázán a opětovná kasační stížnost je proto v tomto rozsahu nepřípustná [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.].

[8] Naopak kasační stížnost je přípustná ve vztahu k námitce dovozující neexistenci zavinění ve vztahu k řízení bez řidičského průkazu, neboť se jí doposud Nejvyšší správní soud v této věci nezabýval. Stejně tak je přípustná námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku. Tyto námitky však nejsou důvodné.

[9] Nejvyšší správní soud vzal nejprve v úvahu námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže se krajský soud zcela opomene vypořádat s některým z řádně uplatněných žalobních bodů (viz např. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS).

[10] Žaloba stěžovatelky ze dne 26. 8. 2011 obsahovala v podstatě jen dvě konkretizované námitky, a to 1) polemiku s účinky rozhodnutí, které zrušilo předchozí rozhodnutí o přestupku, 2) argument, podle něhož stěžovatelka nebyla ve vztahu k řízení bez řidičského oprávnění ani nevědomě nedbalá. Je pravda, že krajský soud se v části věnované prvně uvedené námitce omezil jen na doslovnou reprodukci závěrů zdejšího soudu. Na druhou stranu je však nutno říci, že tyto závěry na prvou otázku poskytly vyčerpávající odpověď. Není proto nezákonné, pokud krajský soud převzal do svého rozhodnutí doslova argumentaci kasačního soudu (viz s. 4 – 6 napadeného rozsudku). Zdejší soud proto dospěl k názoru, že rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný.

[11] Ve vztahu k námitce dovozující neexistenci zavinění (viz bod [3] shora) zvážil Nejvyšší správní soud následující.

[12] Není pravda, že řidič není nevědomě nedbalý ve vztahu k přestupku řízení bez řidičského oprávnění jen proto, že mu bylo rozhodnutí o dosažení 12 bodů doručeno fikcí. Takovýto závěr by byl ostatně v rozporu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu (srov. k dále uvedenému rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2012, čj. 1 As 22/2012 – 55, body 48-55).

[13] Krajský soud dovodil, že stěžovatelka spáchala dotčený přestupek formou nevědomé nedbalosti. Podle § 3 zákona o přestupcích k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Na základě § 4 odst. 1 písm. b) je přestupek spáchán z nevědomé nedbalosti, jestliže pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

[14] Pro naplnění zavinění formou nevědomé nedbalosti musí být naplněny současně dva znaky (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2008, čj. 1 As 56/2008 - 66). Prvním z nich je,

že pachatel přestupku nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Druhým znakem je skutečnost, že pachatel o tomto vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. V rámci naplnění tohoto druhého znaku nevědomé nedbalosti se tedy vychází z možnosti znalosti, která se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem a subjektivních dispozic konkrétního pachatele. Zákon o přestupcích zakládá odpovědnost za přestupky spáchané z nevědomé nedbalosti na možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem. Kritériem nedbalosti v obou jejích formách je zachovávání potřebné míry opatrnosti pachatelem.

[15] Míra opatrnosti je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem (srov. obdobně Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 183 - 184). Co se týče objektivní míry potřebné opatrnosti, ta se žádá zpravidla od každého ve stejné míře. Jestliže není objektivní kritérium upraveno zvláštními právními nebo bezpečnostními předpisy či uznávanými pravidly, je nutno vyžadovat takovou opatrnost, jaká je přiměřená okolnostem a situaci, kterou pachatel svým jednáním sám vyvolal. V daném případě se jednalo o v životě běžně se vyskytující situaci (doručování rozhodnutí správního orgánu). V těchto situacích se zpravidla vychází z obecně uznávaných zásad rozumného člověka. Zpravidla tu postačí dodržet stanovenou nebo ve společnosti uznávanou míru potřebné opatrnosti.

[16] Nejvyšší správní soud se na tomto místě musí ztotožnit se závěry krajského soudu, že stěžovatelka tuto uznávanou míru potřebné opatrnosti nedodržela, neboť si neuspořádala své osobní poměry při doručování tak, aby se mohla seznámit se všemi zásilkami jí doručovanými.

[17] Dle názoru Nejvyššího správního soudu je nutné pro závěr, že pachatel měl a mohl vědět o tom, že řídí bez řidičského průkazu, mít najisto postaveno, že pachateli bylo rozhodnutí ukládající tuto sankci řádně doručeno. Právě skutečnost, že se vlivem své nedostatečné opatrnosti s tímto rozhodnutím nemohl fakticky seznámit, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti měl, může vést k závěru o nevědomé nedbalosti při spáchání přestupku. Na tom nemůže nic změnit ani to, že po doručení fikcí správní orgán doručil téže rozhodnutí stěžovatelce na její žádost znovu. Takovéto doručení nemá účinky doručení předvídané § 19 násl. správního řádu, ale je výrazem dobré správy ve smyslu § 4 odst. 1 správního řádu.

[18] Pro konstatování nevědomé nedbalosti však musí být splněno i subjektivní kritérium nedbalosti, které spočívá v míře opatrnosti, kterou je schopen vynaložit pachatel v konkrétním případě. Při posuzování subjektivní míry opatrnosti je třeba zvažovat jednak vlastnosti, zkušenosti, znalosti a okamžitý stav pachatele (vzdělání, kvalifikace, obecné i speciální zkušenosti, inteligence, postavení v zaměstnání apod.) a jednak okolnosti konkrétního případu, ať už existují nezávisle na pachateli, nebo jsou jím vyvolané.

[19] Nejvyšší správní soud toto individuální hledisko spatřuje (obdobně jako krajský soud) ve skutečnosti, že stěžovatelka jako řidička věděla, že spáchala v rozhodné době větší množství dopravních přestupků. Její údajné subjektivní přesvědčení, podle něhož prý o

dosažení 12 bodů nevěděla, respektive byla přesvědčena, že 12 bodů nedosáhla, nemohlo nic změnit na její obecné opatrnosti a povinnosti přebírat úřední zásilky. Stěžovatelka si jistě byla vědoma nebezpečí odnětí řidičského oprávnění. To sama potvrzuje v kasační stížnosti, když uvádí, že si „byla vědoma dosažení méně než 12 bodů a s ohledem na tuto skutečnost si dávala dobrý pozor, aby nespáchala jakýkoliv přestupek“ (bod III. kasační stížnosti).

[20] Subjektivní kritérium nedbalosti bylo proto přítomno, neboť stěžovatelka měla a mohla vzhledem k subjektivním okolnostem očekávat, že jí může přestupkový orgán doručovat listiny související s přestupkovými řízeními, která s ní byla vedena.

[21] Vzhledem k objektivním okolnostem spojeným s danou věcí a subjektivním dispozicím konkrétní pachatelky tak lze uzavřít, že zde byla možnost znalosti doručovaného rozhodnutí. Krajský soud proto nepochybil, dovodil-li v dané věci zavinění formou nevědomé nedbalosti.

[22] Kasační námitka je nedůvodná.

[23] Protože soud rozhodl o kasační stížnosti bezodkladně, nemusel již rozhodovat o návrhu na odkladný účinek.

IV.
Závěr a náklady řízení

[24] S ohledem na výše uvedené a skutečnost, že v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[25] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo a náhrada nákladů nenáleží. Žalovanému žádné náklady přesahující jeho obvyklou činnost nevznikly, proto žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2012

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu